

Forfatter: Houstrup, Jens Christian

Titel: BREV TIL: Mynster, Christian Ludvig Nicolai FRA: Houstrup, Jens Christian (1818/1892)

Citation: Houstrup, Jens Christian : "BREV TIL: Mynster, Christian Ludvig Nicolai FRA: Houstrup, Jens Christian (1818/1892)", i *Breve fra og til C. Hostrup*, Gyldendalske Boghandels Forlag, s. 453. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001987109-000-shoot-L0019871090000137.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til C. Hostrup

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

C. Hostrup til L. Mynster.
Uden Datum.

Kjære Ven!

Dit Brev har inderlig glædet mig. Vor Uenighed er ganske vist ikke dybere, end at det gamle Venskab godt kan bestaae i sin fulde Kraft ved Siden af den, saameget mere som vi begge er Smaafolk, der ikke skal kæmpe med hinanden paa den verdenshistoriske Skueplads, hvor der hører saameget Mod til at erklære sig for overvunden, ja til blot at gjøre en eneste lille Indrømmelse. Vi indrømme begge to, at vi trænge til at lære, og ere ikke uvillige til at lære af hinanden, og i det Væsentlige er vi dog enige om, hvad eller rettere hvem der er Sandhed. Altsaa trods den Forskjel, som nu er imellem os, og som vistnok er en heel Deel større, end da du boede paa Bispegaarden og jeg paa Regensen, meget forandrede, hvad «Gesinnungen» angaaer, — troer jeg dog ikke, nogen s. 454af os er bleven, og jeg mener heller ikke, at vi nogensinde skal blive det.

Har du tænkt dig, hvorledes din Fader vel vilde have bedømt Luthers Færd, om han havde været hans Samtidige? Der var jo ogsaa Christne dengang, ædle og dannede Mænd, som sørgede over Misbrugene i Pavekirken og dog foragedes over Luthers hensynsløse, raa og lidenskabelige Optræden. Hvorfor skulde det netop gaae ud over Tetzels, han var jo ikke værre end saa mange Andre, eller — for ikke strax at forarge dig — hvad vilde din Fader have sagt om Angrebet paa Etasmus, paa Henrik d. 8de, paa Hans Worst (Hertug Henrik af Brunsvig) eller til Luthers Brud med Schweizerne, hvis han virkelig kunde have fulgt ham saa langt. Jeg veed jo, hvor højt din Fader elsker og beundrer Luther, men jeg kan ikke tænke mig ham som en Medreformer, undtagen om han i den første Ungdom, ligesom Melancton, var bleven overvældet af Luthers Overlegenhed. Var Bevægelsen udbrudt i hans modnere Aar, saa var han ganske sikkert ikke gaaet med.

Kjære Ven! er du forarget? Kommer jeg nu ogsaa og stiller Grundtvig og Luther ved Siden af hinanden. Nu, det gjør jeg kun, forsaavidt jeg virkelig betragter Grundtvig som Een, der var kaldet til at bryde nye Veje, som en Reformernes Mand, det tør du neppe nægte; Grundtvigs Indflydelse er jo allerede kjendelig ikke blot i de kirkelige Forhold her tillands, men ogsaa i de politiske og na s. 455tionale, i Skoleunderviisningen og Børneopdragelsen, selv Professor Clausen er berørt af den, ja, du er vist heller ikke gaaet fri. Hvormed begyndte da egentlig Grundtvigs Indvirkning paa de kirkelige Forhold her tillands? Svar: Med «Kirkens Gjenmæle!»

Denne Bog er en bestemt, offentlig Erklæring af, at den da paa Universitetet og i næsten alle Landets Kirker prædikede Rationalisme, som fornægtede Arvesynden og saaledes ophævede Menneskets Trang til en Frelser, forholder sig til Christi Evangelium som Vand til Ild. Grundtvig saae i den ikke en daarlig, ufuldkommen Christendom, — saadan vilde din Fader gjerne betragte den, — men et Hedenskab, som den ogsaa var. «Kirkens Gjenmæle», som jeg — for ikke at være partisk — har læst i i Dag, er ligesaa langt fra at være et personligt Angreb, som fra at være en dannet og høflig Kritik; den er en lidenskabelig (omtrent i samme Forstand som Profeterne og Luther ere lidenskabelige) Protest mod den daværende officielle Christendom; at den nærmest vendte sig mod Clausens Bog, kan jeg ikke angive anden Grund til end den meget gyldige, som Grundtvig selv angiver, at han nu først havde faaet Hold og Klarhed nok i sin egen Theologi til at begynde den aabenbare Kamp, da han nu først havde lært at skjelne mellem de theologiske Stridsspørgsmaal, som ikke maa adskille de Christne, og Christendommens s. 456Grundspørgsmaal, som adskiller den fra Hedenskab og Jødedom.

At Grundtvig siden ærlig tilstod, at han med sin nuværende Indsigt ikke vilde have ført Angrebet paa den Maade, ligger jo deri, at han siden fik et andet Syn paa Forholdet mellem Folkekirke og den christne Kirke. Tidligere meente han, at de, som vare beskikkede til Lærere i Kirken og i deres Bekjendelse viste, at de ikke vare Christne, maatte afsættes fra Lærerembedet; senere forstod han, at Folkekirken kun var en Anstalt for, hvad Folket til enhver Tid kalder Christendom, at Christendom her i Verden altid i det Højeste er taalt, aldrig herskende, og derfor foreslog han Sognebaandsløsningen, for at hver kunde vælge den Lærer, i hvis Forkyndelse han nærmest fandt, hvad han vilde kalde Christendom. Men sin Krigserklæring mod Rationalismen har Grundtvig aldrig taget tilbage eller modificeret, og Clausen, som siden selv har forladt den, har aldrig med et Ord indrømmet, at han havde skiftet Stade og var kommen sin gamle Modstander nærmere. Din Fader oversaae ved den Lejlighed, at Grundtvig i alt Væsentligt havde Ret, at Clausen oplærte de vordende Præster i Antichristendom; han kunde ikke finde sig i, at den gode Fred imellem Christendom og Hedenskab skulde forstyrres, skjøndt vor Herre selv har sagt, at han kommer for at bringe Krig her paa Jorden. Det var — synes mig, netop det gamle Menneske, som fik Magten s. 457over ham, det var Urbanitetens og Sømmelighedens Sag, som han tjente paa det Christeliges Bekostning. Det staaer endnu for mig som en Forblindelse, der bragte ham over i en heel anden Lejr end den, hvor han hørte hjemme. Saavidt jeg mindes, stillede endogsaa Tryde sig den Gang paa Grundtvigs Side — — *)